

CULTURA I ESPECTACLES

37 Alice Cooper,
"el malvat del rock"

39 Lanònima Imperial
i l'homosexualitat

Zigogni Balcetra
SERVEI ESPECIAL
NOVA YORK

Demà fa quaranta anys de la mort d'Odó Hurtado, novel·lista oblidat amb una obra escrita de gran des de Mèxic, però que no parla de l'exili sinó de la Barcelona burgesa.

A l'exili de Mèxic, Odó Hurtado va esdevenir un narrador que va començar a escriure massa tard i que va morir massa jove per poder deixar una empremta més sòlida en la història de la novel·la catalana. La predilecció pels retrats psicològics femenins i els ambients burgesos de la Barcelona de preguerra en fan un escriptor d'exili de difícil classificació. Ara, quan es compleixen exactament els 40 anys de la seva mort, les obres d'Hurtado només es troben a llibreries de vell i, amb dificultat, en algunes biblioteques.

Fill de l'eminent advocat Amadeu Hurtado, Odó va néixer el 1902 i va seguir els estudis de dret a la Universitat de Barcelona, per després exercir l'advocacia per tradició familiar i gust personal, fins que cap

Joan Fuster i Maria Aurèlia Capmany van mantenir correspondència amb l'autor

als anys 30 va iniciar una curta carrera política. Va ser elegit regidor i tinent d'alcalde de Barcelona per Acció Catalana Republicana i des d'aquest càrrec va viure de prop els Fets d'Octubre del 1934, pels quals va ser empresonat al vaixell *Uruguay*.

De París a Mèxic

Al començament de la Guerra Civil Espanyola, es va exiliar a París i un cop els alemanys eren a les portes de la capital francesa es va instal·lar a Mèxic, una experiència a la qual a mitjan de la dècada dels cinquanta es referia així: "D'aquest exili poc dramàtic -fora de la tristesa inevitable de l'enyorament-, que, deixant a part doloroses i fins tràgiques excepcions, hem viscut la majoria en aquestes terres acollidores de Mèxic..."

I, en efecte, a la ciutat de Mèxic va començar per treballar a la reconeguda Librería

Odó Hurtado, un exili oblidat

Demà fa quaranta anys de la mort d'un escriptor que va arribar a quedar finalista del premi Sant Jordi de novel·la el 1964 amb el llibre 'Desarrelats'

Odó Hurtado va morir demà fa 40 anys

Misrachi. Aquesta feina la compaginava amb la labor de traductor, que va despertar en ell un interès per la literatura i l'escriptura que fins a aquell moment s'havia reduït a la figura del lector interessat i informat.

Així, mentre s'assegurava a Mèxic una sòlida posició econòmica gràcies als negocis de banca -va arribar a ser subdirector del Banco de la Propiedad- i a la indústria, a més de

col·laborar assíduament a la revista *Pont Blau*, va començar a escriure narracions curtes que tenen sovint com a element característic l'interès pels personatges femenins; el títol d'*Unes quantes dones*, premi Narcís Oller, és en aquest sentit transparent i revelador, i fins i tot premonitori, ja que més tard aquests esbossos prendran cos

en les seves novel·les, començant per *L'Araceli Bru* (1958) (Premi Fastenrath) i a continuació, ja editades a Barcelona: *Es té o no es té* (1958), *Un mite* (1959) *La condemna* (1961) i *Desarrelats* (1964), finalista del premi Sant Jordi. En aquestes obres de prosa entenedora i estil volgutament clar, fins i tot elegant, es desenvolupen els retrats psi-

Amic de Sagarra i Tísner

► Abans de la Guerra Civil, Odó Hurtado, fill de casa bona, gaudia d'un ampli grup d'amics a Barcelona. Entre els íntims hi havia Josep Maria de Sagarra i Tísner. Hurtado va conrear després una sòlida amistat amb altres companys d'exili, en especial amb Miquel i Vergés, que li llegia els originals, i Vicenç Riera Llorca, que li va analitzar la prosa de manera elogiosa. A més, amb intel·lectuals de l'interior com Joan Fuster, Maria Aurèlia Capmany, Josep Maria Cruzet va mantenir una abundosa correspondència encara per estudiar.

cològics de les protagonistes femenines. A pesar de l'experiència mexicana i malgrat que alguns protagonistes siguin, com ell mateix, desterrats, la temàtica, els personatges i l'espai creatiu d'Hurtado són eminentment barcelonins, i més concretament relacionats amb la classe benestant, tot i que de vegades siguin trasplantats a alguna de les colònies del Districte Federal.

Com 'Vida privada'

Amb les reserves pertinents, els ambients burgesos i la voluntat del retrat humà i social tindrien més a veure amb la *Vida privada* de Josep Maria de Sagarra -Riera Llorca, no gaire equànime, va dir que la superava- o amb la narrativa francesa i anglosaxona d'entreguerres, que no pas amb la literatura compromesa, social i d'exili dels seus companys d'ostracisme. La guerra, en aquest sentit, és un desencaçament de la situació actual, un parèntesi, però mai l'escenari concret.

Els crítics, els amics, i ell mateix, reconeixien que potser no disposava d'una gran imaginació i que suplia aquesta amb la caça de l'anècdota, de la figura del seu entorn a partir de la qual muntava les narracions. De cada personatge, els que l'envoltaven podien identificar-ne la font d'inspiració, crescuda i evolucionada. La novel·la li sorgia, doncs, d'una anècdota propera per prendre cos i densitat en una trama ben estructurada, escrita amb una prosa neta i correctíssima no gens allunyada de la tècnica del guió cinematogràfic o televisiu.

A més de les novel·les, Odó Hurtado va deixar inèdites les obres de teatre *Vendaval* i *Sinceiritat*, que van ser portades a escena a Mèxic.

La decisiva influència del pare

► La figura d'Amadeu Hurtado és en bona part determinant en el recorregut professional i humà d'Odó. Més enllà de la figura pública -rellevant en la política i en l'àmbit del dret-, el pare va exercir sempre un fort ascendent personal sobre el fill. Amadeu Hurtado era un vell conegut en els cercles polítics: impulsor del primer Congrés del Dret Català, va ser diputat a Corts, va col·laborar en la redacció de l'Estatut del 1931 i va defensar a Madrid les posicions dels rabassaires en la llei de contractes de conreu.

En començar la Guerra Civil, Amadeu Hurtado era a París i gaudia de l'estatut

diplomàtic com a delegat de la República espanyola davant la Societat de Nacions. El vell Hurtado ben aviat va veure que la guerra no es podria guanyar i que el bàndol republicà, el seu, encara més evidentment després dels Fets de Maig, prenia direccions erràtiques. La solució, segons ell, havia de passar per una sortida negociada del conflicte, mitjançant una pau honrosa que evités més vessament de sang. Però les perspectives no eren bones i el pare va cridar el fill a França per a una discussió decisiva en la qual Amadeu al capdavant va convèncer Odó, de manera que aquest ja no va tornar a Catalunya.